

SZABOLCS

(Telefonsz. az interurban hálózatban: 132.)

HETI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV., Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Tanítóknak és jegyzőknek 4 kor.

Kipattant a titok.

„Bagoly mondja a verébnek
hogyan nagyfejű!”

Ki hitte volna, de hogy is hihette volna, hogy a Geduly püspök ur Őméltósága által alapított „Evangelikus Őrálló” is tulajdonképpen a „szabadkőművesek” hivatalos orgánuma?!

És ime, kipattant a nagy titok, még pedig a lehető legszemérmelenebbül. De egyelőre beszéljen helyettünk az Evangelikus Őrálló maga, amelynek e hó 10-ikén megjelent számában a következő cikk jelent meg, melyet itt szóról-szóra leadunk:

Hiba-e az, ha egy evangelikus pap szabadkőműves?

Tiszai egyházkerületünk már a mult emlékeztetének átadott püspökválasztási küzdelmei egy kérdést hagytak a küzdőtér porondján, — mellyel le kell számolnunk.

Távol legyen tőlem, hogy én e kérdésen kívül egyéb emlékekre is kiterjeszkedjem! Hiszem, hogy talán egyetemes közgyűlésünk, — vagy a legközelebb összeülő zsinatunk tájának majd módot arra, hogy az egyéni tisztességet is érintő vádak és rágalmak, mint amelyek akkoriban p. o. egy Geduly, vagy egy Gyürky Pál ellen elhangzottak, vagy pedig nyomtatásban — s pláne névtelenül! — meg-

jelentek, nem fognak többé egyházunk szegényére ismétlődni.

De volt a Gedulyt támadó vádpontok közt egy olyan, ami elvi vitát is produkálhat nálunk, amin nem lehet csak úgy könnyedén átsiklanunk, ami ellen többek közt a szepesi alesperes is felszólt és a megvádolt püspök is még jelölt korában védekezett és ez a nagy vád — horrendum dictu — az: hogy ő „szabadkőműves”!

Igazán, mikor a szepesi testvérek felhívásában ezen „vád”-ról olvastam, önkénytelenül is Ezópus ama meséje jutott az eszembe: „ignotos fallit, notis est derisui!”

Hogyan? Hát hiba, bűn, vétség, vagy valami dehonesztáló dolog volna-e az, ha egy evangelikus pap egyuttal szabadkőműves is találna lenni?

Hát mikor, vagy mióta lett a szabadkőművesség mi köztünk is oly ijesztő mumussá, amitől nekünk is tartanunk, vagy félnünk lehetne és kellene?

Talán némiképp érthető volna, ha ily vádat valami Mária vagy Szent Imre-féle kongregációban, vagy valami rózsafüzéres szent egyetben emelnének annak valamely tagja ellen! De nálunk, akik talán épp úgy, mint a szabadkőművesek az előhaladás, a szabadság és szeretet zászlóhordozóinak tartjuk magunkat, ilyet hallva, igazán: „difficile est satyram non scribere”, annyival inkább, mivel e vád emelője, a gömöri esperességi felügyelő és országgyűlési képviselő, tudunkkal nem a néppárthoz tartozik.

Félreértések kikerülése végett én is kijelentem, hogy nem vagyok szabadkőműves!

De kijelentem egyszersmind azt is, hogy teljes rokonszenvvel viseltetem e társulat iránt, amely titokban bár, de mégis sok jót tesz, amely sok szerencsétlennek, özvegynek, árvának, sorsüldözöttnek letörülte már a könnyeit valláskülönbség nélkül és mindig a haladás és felvilágosodás terjesztője volt s mely tagjai közé a világ legműveltebb, legfelvilágosultabb s leg-humánusabb embereit is számíthatta, amelynek „működése a erkölcsiség és az egység, a szabadság és a béke és a szeretet birodalmának a megtartására irányul”. Bizony egy ily társulat soha nem jöhet ellentétbe a mi hasonló elveket valló egyházunkkal.

Hanem igenis nyílt és határozott ellensége ez a titkos társulat minden elnyomásnak, minden zsarnokságnak, akár világi, akár egyházi téren is jelentkezzék az, ellensége az emberiség felvilágosodását és előhaladását gátoló minden klerikális ultramontán irányzatoknak és törekvéseknek s így minden babonának és sötétségnek is. De hát nem ezek ellen küzdünk-e mi is?

En a szabadkőművesek „Világ” című lapját olvasva, ebből azt látom, hogy ők is épp úgy küzdenek a pápai hatalom visszaélései s a klerikális ultramontán bigottság, babonás sötétséget és erkölcstelenséget terjesztő veszélyes irányzata ellen, akár csak mi. Mintha csak a mi érdekeinkért küzdenének. Ne bántsuk hát mi e, bár más alapon álló, de szövetséges társunkat soha, küzdjünk inkább velük és mellettük közös ellenségünk ellen!

Czékus László

Szellemi spanyolviasz.

Az olyan ember, kinek alkalmá van sok levélborítékot látni, többször tapasztalhatja azt a tüneményt, hogy míg az egyik levélíró vörös spanyolviaszt használ, addig a másik aranyosat, a harmadik meg épen a paradicsomos üveggel látszik összetéveszteni levelét és valami fekete holmiba nyomja bele a monogramját. Eme spanyolviaszolási cselekményekből a fölületesen gondolkodó ember csak egy eredményre fog jutni: többféle spanyolviasz van a világon — és a kedélyállapotból magyarázza meg kinélkinél az önspanyolviaszt. És amint az egyik ember vörös spanyolviaszt használ, a negyedik meg kéket, épp úgy minden ember más-másképpen adja elő mondókájában ugyanazt a történetet, állása, kedélyvilága domboríttatja ki vele az eseményt ezt vagy azt a részét körülményét. Nézzük például a szerelmet, az örök embereit, a maga történeteiben. Kiki a maga módja szerint ír róla.

Egy női író. Világított a hold. Csillagugáros volt az est. A tavasz langy lehe átrepült a pagonyon és a szentjánosbogárkák tele tudóval szívták magukba az édes illatot. Mintha ezüst szövetből lett volna az út, melyen karonfogva lépdelt az ifju és leány. A férfit Adolárnak hívták, a leányt csak „lengé Bella” néven

ismerte a környék. „Ah, oh ah, Aladár — fue vállta rózsaszínűen a lengé Bella — mily éds az esthomály!” „Őn ennek a czukra!” válaszolta Adolár. A lengé Bella hamiskodó mosolygással mutatta ki gyöngysor fogát, ragyogó fehérségével megvakítva egy arra mázskáló szentjánosbogarat. Virágillatot hozott a szellő és Bella aranyos hajának dús fűrtéből egy szálát Adolár arcához kergetett. Ez megittasult a gyönyörtől és suttogva mondotta: „Bella! legyen maga az én életem homályának is hajnalcsillaga, megédesítője!” Bella tejszín arcára rózsapírt fakasztott az a kis husbarab, melyet szívnek mond a világ és lágyan omolva Adolárhoz simult. Boldogságukat megérezte a csalógány és piczi torkából búbájosan hangzott: rezgő lombok alján a fiatal álmok paraszának szerelmi kettőse.

Számtan tanár. Zakariás és Kati már régóta ismerték egymást. Gyakran sétáltak együtt este a kertben. Egy ilyen alkalommal azt mondotta Zakariás Katinak, hogy legyen a felesége. Jól van! — mondotta Kati. Így Zakariás, ki már diákkorában is nagy számár volt a számtanból, elkövette azt a hibát, hogy kettőből egyet csinált.

Gazdasági laptudósító. János és Erzsí mindketten zabtermelők gyermekei voltak. Cséplés alkalmával Erzsí fogta a zsákot, János pe-

dig öntötte abba a zabot. Ha 25 korona lesz a zab mázsája — mondotta János — elveszlek feleségül. Jól van, felelte Erzsí, szorosabban fogva meg a zsák szélét.

Szociáldemokrata író. Két óriási birtok megint egy kézbe került. A szegény paraszt másfél holdon sanyarog, gróf Csele Zoltán ur pedig 10 ezer holdról zsebeli az aranyakat. A nagy parkot is jobb volna fölöstani, minthogy abban a gróf ur az ő félrekapott orru grófnéjával csókolózzék, mikor kint a nép gyomra korog.

A figyelmes író. Kálmán 38 fokos szög alatt tartotta karját, mikor Mariska beléfogódzkodott. Balkezének hüvelyk és mutató ujjával a kabátjára esett pár grammnyi szivarhamut verte le, Mariska pedig szempilláit 3 miliméternyire leeresztvén, pislantott. 2 percz és 5 másodpercznyi hallgatás után Kálmán törte meg a csendet: „Mariska, de szeretnék én Magának mondani valamit.” Mariskát 49 celsius foknak megfelelő melegség hatotta át és suttogva felelt: „No hát, csak mondja meg!” Kálmán ragyogó szemekkel fogta át Mariskát a cipőtálpól számított 80 cm. magasságban és ajkának közepére 10 másodperczig tartó csókot nyomott, azután hasonlóképpen csinált a Mariskával fülének alsó szögletén lefógó pár grammnyi kis husdarabbal is. 25 nap mulva délelőtt fej

Divattudósítás!

Eisler Károly utóda

cég értesíti a n. é. közönséget, hogy a közelgő idényre a leg-
ujabb **cipők, ruhadiszek, kalapok, férfi- és női**
nyakkendők valamint az összes divat-cikkek óriási választékban megérkeztek.

Lapunk kapható: Kiss T. Emma, Hirschler Mór és Rottaridesz Istvánné tőzsdéjében. Mai számunk 8 oldalra terjed.

Nos, ugy-e, ez csak elég érthetően és világosan van megírva, hogy ez a tisztelt, állítólagos nem szabadkőműves — mert, ha nem az, honnan tudja „*azoknak*“ az éj titkos homályában kifőzött ügyes-bajos dolgait — evangélikus lelkész ur és ugy látszik, sajnos, még számos társai is, az ujonnan választott püspök urukkal az élén, nem akarnak egyebet, csak azt, hogy a magyar evangélikus elem olvadjon egy test, egy lélekke a szabadkőművesekkel és pedig nyíltan vallva, egyes-egyedül a róm. katolikusok és papjaik ellen indítandó kiáltási hajsza céljából!

Készen, szervezve áll tehát a dicső trumvirátus. Az „Est“, a „Világ“ és az „Evangélikus Órálló“! Ugy-e, hogy derék kis hármasszövetség? Es ők nem akarnak egyebet, mint az egész „Világ“-ot az „Est“ sötét homályába borítani, hogy a titokban és az éj homályában szőtt, erkölcsi alapon álló jótékonyaságaikat (?) annál szabadabban gyakorolhassák. Es, hogy ezt annál biztosabban eszközölhessék, feltétlen szükségük volt egy teljesen megbízható, „Órálló“-ra és ezt meg is találták az „Evangélikus Órálló“-ban.

Es mikor, hol és mely országban történik? *Szent István király országában*, ahol a *szent koronával* koronázták a világon egyedüli „*apostoli királyt*“!

Reméljük, sőt bizton hisszük, hogy a tisztességes és hazafias összes magyarok érezni és tudni fogják mulhatatlanul szükséges legszentebb kötelességüket ezekkel az igazán az éj homályában, titkon működő, erkölcsstelen, vallástalan és hazafiatlanságot terjesztési akaró, sötét haddal szemben!

Éljünk mi is szeretett koronás apostoli királyunk azon mottójával: „*Viribus unitis*“!

12 órakor Kálmán mint vőlegény a bal lábával, Mariska pedig mint az ő menyasszonya a jobb lábával lépve föl a 30-as számú bérkocsira — mely akkor kissé jobbra dőlve hármast recscent — az esküvőre hajtottak.

Materialista író. Egy darab legény és egy darab leány koncsorogtak a külváros lucskos utcáin. A fiúnak eszébe jutott, hogy ha felesége volna, akkor több lehetne ruháján a folt, mint a szakadás. A lány semmire sem gondolt, hanem a sarkára lépett, hogy cipőjén, mely elől rongyos volt, be ne folyhasson a hig sár. Gyere hozzám lakni! — mondotta a fiu és két nyomoruság került együvé.

Indián író. Börtöknyak fiatal törzsfőnök feleség után nézett. Katahi faluban találkozott Tigrisfog leányával. Közösen megkedvelték egymást és eljegyzésül Börtöknyak egy pávatollat szurt a leány körme alá, azután pedig mindketten fölhajtották a karikat, mely az orrukban lógott és így tisztulván a helyzet, orrukat egymáshoz dörzsölték. Ezzel meg volt kötve a házasság is. Még csak aziránt érdeklődött az új férj, hogy felesége tudja-e majd faszírozottan föltálatni a hithirdető pecsenyét?! Igenlő válasz után mindketten Börtöknyak faluja felé indultak.

Igazam volt?

Könnyű gazdagodás.

A „Szabolcs“ mult heti számában „Gyanus vagyonok“ címen egy figyelemre méltó cikk jelent meg, melynek igazságát kötelességemnek tartom egy kis hozzátevéssel, adatokkal támogatni.

A fejtegetések igazságát elvitatni nem lehet. Csürni-csavarni, álérvekkel megkísérelni a megdöntését: meddő vállalkozás. A köztudatban is gyökerezik az, amit a cikk tartalmazott, ahhoz legfőleg még tenni, de nem elvenni lehet.

Körülbelül 40 éve szabadult reá a „gyanus“ vagyonszerzők hada a nem kötött birtokokra. S azóta kiforgatták vagyonából a középosztály hatalmas zömét s koldusbotra juttatták a kisbirtokosok legnagyobb részét. Tanúság reá a gentry-osztály pusztulása és a sok száz-ezernyi kivándorló. S az új honfoglalás egyre tart. Nem karddal, vér árán, mint egykor, hanem a furfang, csalárdság számtalan válogatott eszközével.

Tervszerűen folyik tönkretétele a régi birtokosoknak . . . s így szaporodik a „gyanus vagyonok“ száma. Csak a legutóbbi 20 év átlagos adatait véve, megdöbbentő a birtokok hullámszáma, idegen kézre való vándorlása.

A nagybirtokok területszáma 12%-kal csökkent. Ezzel szemben a bank-vagyon 40. a nem keresztény hatalom alá jutott birtok pedig 80%-al emelkedett. És ezt mind a járátlan, a maga becsületességéből kifolyólag másban is megbízó kisbirtokosoktól gazdálkodták el.

Ehhez már nem is kellene sok megjegyzést fűzni, hisz a számok a legnagyobb, a legrikítóbb igazságot tartalmazzák. Hogy milyen uton lehet gyorsan meggazdagodni, azt vázolta a „Szabolcs“ multkori cikke. Hogy tényleg így van, hogy tényleg Magyarország: hazája a könnyed (bár nem tisztességes) pénzszerzésnek, azt bizonyítja az ezernyi számadat, ezernyi elöttünk fekvő példa.

Szemünk láttára lesz a batyuból emeletes ház, a rozsdás krajcárból telt Wertheim-szekrény, a füttyölőből „irányadó sajtó“; görcsös botból arany-rudak. Bámulunk, irigykedünk s csak végtére jut eszünkbe, hogy azt a bűnös uton összeharácsolt vagyont átok lengi körül. Isten áldása nem lesz rajta, mert . . . ebszerzemény: — ebül vész!

H. K.

Iparos-világ.

— *Kirándulás Iglóra.* Szép és tanulságos utazásban részesíti a helybeli inasiskola vezetősége tanítványait. 23-án 33 famunkás-tanuló megy Orsovsky Gyula igazgató és Vargha György iparostanuló-otthon vezető felügyelete mellett, hogy — amint már jeleztük is — az iglói faipari szakiskolát meglátogassák.

A nemes célt szolgáló tanulmányut céljaira az ipartestület megszavazta a kért 150 koronát, a város is hozzájárult a költségek fedezéséhez úgy, hogy maguk a tanulók semmi megterhelésben nem fognak részesülni.

A kis csapathoz többen csatlakoznak még, mint pl. Trak Géza városi tanácsos, az ipartestület jegyzője és számos előkelő iparos.

— *A város jutalmaz.* Jutalomnak, a tiszt munka jutalmának kell tekintenünk azt a közgyűlési határozatot, mely a városi bádogos-munkákat 3 évre Kaszás Györgyre bizta. Megelégedéssel láthatja Kaszás, hogy a jó munka elismerést nyer; s nem zúgolódhatik a többi bádogos mester sem; elvégre csak egyet lehet megbízni s ha az az egy legyőzte a többi: magokra vessenek.

— *Nyári multság.* A csizmadia iparos ifjuság szorgalmasan gondoskodik a maga körének szórakoztatásáról. 24-én, vagyis szombatan este a „Gazdakör“ helyiségében megint nyári táncmultságot rendez a Kossuth-szobor javára. Lesz világposta, serpentin, konfetti és — ami fő — jó kedv. Belépő-díj: 1 K 60 f., családjegy 3 K. Kezdeté este 8 órakor. A rendező-bizottság élén Kapcsó János áll.

A gazdasági és iparkiallitáson ezüst éremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

GABULYA MIHÁLY

— ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó és plüsszózó intézete —
Pazonyi-utca 13. sz. Bejárat Véső-utca felől.

Van szerencsém szives tudomására adni a t. közönségnek, hogy intézetemben ruhák a legkényesebb igényeket is kielégítően bármily színre festetnek és egyidejűleg tisztítottak. Egyben bátorkodom szives figyelmét

fehérnemű-tisztító osztályomra

felhívni, ahol kézelők, gallérok stb. szintén meglepő szépen 5 nap alatt tisztítottak.

Midőn szives megbízásaikat kérem, vagyok mély tisztelettel:

TELEFON: 248. SZÁM. GABULYA MIHÁLY.

Kudarc és hosszú orr!

Szegeden már tiszta a levegő. Elkullogott a vázsonyiféle derék had s most nem győzik eléggé bámolni egymás . . . orrát. Összevörösödnek, mint esőben a malacok s azon tanakodnak, hogy micsoda „technikai hiba“ volt, ami a csácsogó Kossuth-pénzest minden szabadkőműves, szabadgondolkodó és a terézvárosi csürhe hajcsárhoz méltó korteskedés mellett is elbuktatta az előkelő jelöltet?

Pedig kár annyit tanakodni!

Amint Ő Semmisége, V. V. is kifejtette, a szegedi választás fontos, mert ez volt az első összecsapás a „klerikalizmus és liberálizmus“ között. Ez ugyan VI. kerületi (szerecsen-utcai, nagyképuskódó kijelentés volt, mert tulajdonképpen ez: az államfentartásra (és nem kiszípolozásra) egyedül hivatott kereszténység és a „szabad . . . stb.-k“ küzdelme volt, de mondjuk, hogy ez egyszer nem hazudott.

Es az első csatát elvesztették!

Es elfogják veszteni a többi is. Mert nem lehet az alvó oroszánt büntetlenül fölkelteni. Különösen nem a lezajlott csatározások nagy száju, de csufosan elbukott népségének. Még van hitvalló önéret!

A foghagyma-céh főztjét nem vette be Szeged! Ép ugy megismeri ezután is szagát ökelméek kotyvalékának az egész ország.

S amint kiebrudalták pereputtyostul most a „házaló hadat“, ugy el fognak tűnni a legközelebbi jövőben az összes közéleti üzerek, szennyes pénzből hatalmat játszó paprikajancsik.

Elöttük hát a „kudarc és hosszú orr!“

○

Felhívás

tanítói segélyegyesület alakítására.

Felhívom mindazon igen tisztelt kartársaimat, kik önmaguk és családjuk iránti kötelességeiknek tudatában vannak, kik ismerik az egyesülésben rejlő és kifejthető erőt: jöjjenek

A legújabb női ruhadiszek a legnagyobb választékban kaphatók:

Kohn Ignác

női és férfidivat üzletében. Telefon: 129.

az egyesülés zászlója alá s alakítsuk meg a tanítói egyesületet.

Ezen egyesület részben az eperjesi Chero-gerontikon nevű segélyegyesület mintájára, a helyi viszonyok figyelembe vételével lenne alakítandó.

Az egyesület célja: a helybeli egyház-községek nyugalomba vonuló tanítóit, haláluk esetén özvegyeit, kiskoru árváit segíyezni.

Felvételi feltétel: minden nőtlen tanító életévei számának megfelelő 2 (kettő) koronát, a nő tag 4 (négy) koronát fizet. Ezen összeg ötöd részét a belépéskor s a többi 5 éven belül, negyedévi részletekben, 6%-os kamattal, rendszeren tartozik fizetni a tag. Ki a felszólítástól számított 3 hónapon belül, bármi okból is elmulasztotta a belépést, 5 évig még beléphet; de csak úgy vehető fel, ha a törzsdíj háromszorosát s az évdíjakat a visszamenő évekre kamatos-kamattal lefizeti. 5 éven túl — nehogy naiv spekulációk áldozatává legyen az egyesület — senki, semmiféle áldozatokkal sem vehető fel.

A tagság megszűnik: eltávozás, elmozdítás, fizetésmulasztás esetén. A tagság megszűnésével a segélyjogosultság is megszűnik. A befizetett összeg vissza nem követelhető.

Segélyre jogosult:

1. Oly tag, ki bármi okból nyugalomba vonult,

2. Oly tag, ki 30 évig tanítókodott s tovább működik tanítói pályáján.

3. Az elhalt tag özvegye évről-évre megkapja azt az összeget, melyet férje kapott volna.

4. A kiskoru árvák, míg nagykoruak lesznek együtt kapják az elhalt tag megillető segélyösszegét.

5. Az elhalt nőtlen tanítók segélyre szoruló, támasz nélküli szülői 3 egymásután következő évben kapják azt a segélyösszeget, melyet az elhalt tag kapott volna.

A segélyezés megszűnik, ha a segélyt élvező tag, illetve özvegye, árvája erkölcstelen, kicsapongó életet él; ha az özvegy férjhez megy. A segélyösszegek kiosztása évről-évre a közgyűlés teendőinek egyike.

A segélyegyesület jövedelmét képeznék: a törzsdíjak, évdíjak, kamatok, nemeslelkű emberbarátok adományai, tanítói mulatságok jövedelmei, iskolai perselypénzek, iskolai jótékony-célú gyűjtések 4%-a stb., stb.

Hozzávetőleges számítás szerint, ha az egyesületnek csak 30 nő tagja lenne, átlag csak 35 életévvel s 20 nőtlen tag, átlag csak 23 évvel, akkor is már a törzsdíjak- és évdíjakból 5 év múlva 7620 korona, azaz Hétezer-hatszázhusz korona gyűlne össze. Ehhez hozzáadva az időközben megnövelt tanítók megkötött törzsdíját, az összes összeg kamatos kamatját s az egyéb jövedelmi forrásokból befolyt összeget (nem számítva arra, hogy itt is akad, mint Eperjesen, oly nemeslelkű végrendelező, ki az egyesületnek 4—5 ezer koronát adományoz) bátran nézhet egyesületünk a jövőnek s bizton számíthat arra, hogy 5 év múlva 10,000 K. megfelelő kamatai évről-évre kiosztásra kerülhetnének az 5 év múlva nyugalomba vonuló tagok között s 10 év múlva pedig a 30 éves tanítói működés is megkapná a maga méltó jutalmát, a segélyt. Az igen gyenge sikerekre számítás ezen alapuló kimutatás is jelzi azt a realis állapot, melyre építeni lehet, mely biztos záloga az épület erősségének, a jövő nagy sikerének. Addig is, míg a magyar tanítóság intelligenciájával kierőszakolja a jogos fizetést, a nyugdíj méltányosabb alapokra fektetését: egyesült erővel segítsünk önmagunkon. Ez egyesülésben jelszavunk csak egy és ez lehet: „Segíts magadon, az Isten is megsegít!”

Ezen kartársi szeretetből fakadó felhívással egyidejűleg szabad legyen azon kérelemmel fordulnom városunk népiskoláinak érdekes igazgatóihoz, hogy az évzáró értekezlet

alkalmával sziveskedjenek ezen segélyegyesület eszméjét megvitatni s közismert ügyeszeretükkel ezt is felkarolni, győzelemre juttatni.

Stoll Ernő,

ág. h. ev. tanió.

Nyiregyháza szenzációja.

A Laktanya-sor egyik telkén Szilágyi Mihály kutfurást munkálatokat végzett, miközben rövid furás után olyan kristálytisza vízre akadt, mely kiválóan alkalmas az egész világon elterjedt Kristály-víz módjára szénsavas üdítő víz előállítására. Két élelmes vállalkozó azonnal megragadta a ritka felfedezéssel járó előnyöket, megvásárolta a telket, felépítette a gyárat, mely a napokban már meg is kezdi az üzemet. Ivóvíz dolgában meglehetősen gyarló állapotban leledző városunk számára ez a felfedezés óriási kedvezést jelent, amennyiben ezután éppen olyan olcsó áron juthatunk szénsavas kristály vízhez, mint a szódavíz. A vállalat, hogy mindenkinek hozzáférhetővé tegye ezt a kristályvizet, úgy rendezkedett be, hogy palackokban házhoz szállítja, még pedig literenként nyolc fillérért, félliterenként 4 fillérért. Ezzel meg fognak szünni mindazon betegségek, melyek Nyiregyháza zavaros, tisztátalan vízi kutjainak használatából eredtek, amellet pedig ez a szénsavval telített kristálytisza víz pótolni fogja a drága ásványvizet.

A már élénk működésben levő gyár olyan hatalmas apparátussal indult neki a vállalkozásnak, hogy a legnagyobb igényeket is minden irányban ki fogja elégíteni s tekintettel arra, hogy itt nemcsak a vállalkozás üzleti érdekéről van szó, de mindnyájunk közös érdekéről, remélhető, hogy a közönség pártolásában a vállalkozók nem fognak csalatkozni. Elvégre már annak is örülnünk kell, ha a pátriánkban akadnak élelmes férfiak, akik az ilyen felfedezéseket kiaknázzák és előnyeiket városunk javára is kamatoztatják.

DUETT.

*Én meg a Henrik,
A Henrik meg én,
Nincs az országban,
Több két ily legény!*

*Én meg a Berci,
A Berci, meg én,
Mi ketten állunk
A helyzet élén!*

*Rettegjen tőlünk hát,
Minden egyén,
Legyen az gazdag bár,
Avagy szegény!*

*Az egész „Világ“-ban
S az „Est“ homályában,
Mi ketten vezetünk,
Ott benn a páholyban!*

*Hogy baj ne eshessen,
Van egy jó Órtálló,
Ott van a lutránus
Hivatott „Órtálló“!*

Minden jó gazdasszony próbálja meg
PAPP-féle
!! pörkölt kávé !!

Színház.

Márkus Emilia dicsőségét zengi az elmúlt hét. Négy este négy zsufolt ház és négyser-annyi lemaradt publikum a tanuja, hogy Márkus Emiliának még mindig csak jönnie kell, hogy győzzön. Jöttének első híreire elkapkodták mind a négy este jegyeit s Zilahy belekurjantotta a Dessewffy-térbe: „Kicsi nekem ez a ház, kirugom az oldalát!” Márkus Emilia játékát még azok is örömet nézik meg, akik nem hivei a régi iskolának. Az ő művészete örökbecsű s ha éppen keres az ember kifogást, annyi megjegyezni való van, hogy Márkus Emma művészete nem fér el egy ilyen kis színházban. Nagyon közel van hozzánk s éppen ezért nű-ánszai tul éleseknék tetszenek, ami a Nemzeti Színházban annak nagy szinpadánál és tágas nézőterénél fogva szükséges dolog. Mielőtt azonban Márkus ünnepi estéiről szólanánk, meg kell még emlékeznünk a „Hercegisasszony“ és a „Leányvásár“ bemutatójáról. Az első Lehár-darab s így természetes, hogy zsufolt ház hallgatta a szebbnél-szebb melódiákat, Zilahyné S. Vilma gyönyörűen előadott ének-számait, Horváth Kálmán erőteljes, imponáló játékát. Torma Zsiga könnyed, biztos éneke is megtette a hatást s a közönség Jakabffy Jolánt is elég szivesen fogadta. Ferenczy Frigyes, Deésy Alfréd, Rónai Hermin és Kemény Lajos egytől-egyig rászolgáltak a tetszésre, az ő igyekezetüknek is köszönhető, hogy a librettó léhaságai nem voltak tulságosan kirivók. A Perczel nővérek tánca ezuttal is tüzről pattant, ügyes produkció volt. A Hercegisasszony előadását vasárnap este is telt ház nézte végig. — Hétfőn a „Leányvásár“ című operett került bemutatásra. Ez az előadás erősen éreztette velünk, hogy a társulatnak nincs szubrettje, ugynevezett első primadonnája, de azért lehetetlen dicséret nélkül meg nem emlékezni Zilahynéről, aki mind játék, mind ének dolgában prima volt és Bárdos Irmáról, akinek ezuttal igen szerencsés estéje volt. Frissen, üdén játszott és izlésesen öltözködött, ahogy a nézőtérben mondogatták: „Bárdos ma nagyon jól néz ki“. A nők ebbe a kritikába szokták foglalni tetszésüket. Kellemes feltűnést keltett egy ének-számával Rónai Hermin. Az általános tetszésnyilvánításra ismételnie is kellett. Harkányi Gizella igen rokonszenves egyéniség és teljes igyekezettel játszotta a darab egyik nem épen brilláns szerepét. Harkányinak bizonyára vannak szerepei, amelyben nagy hatást tudna elérni s megérdemelné, hogy Zilahy alkalmat adjon neki képességei bemutatására. Ligeti hovatovább megfinomodik, jó izlése mindinkább az intelligensebb nézők elismerésére pályázik. Horváth jóízű volt, mint mindig, Torma ismét énekével gyönyörködtetett s a Perczel nővéreknek is bőven jutott az elismerésből kecses tánc-kaikért. Az elmúlt hét történetéhez tartozik az figyelmeztetés is, hogy a színészek a szinpadon tartózkodjanak mindenféle megjegyzéstől, mert igen kellemetlen a közönségre nézve, ha szinpadról tisztán hallhatóan elégedetlenkednek azért, mert nem volt épen olyan nagy a tetszésnyilvánítás, amekkora a színész uraknak tetszett volna. A taps kivívásának is meg van a maga titka s amelyik színész nem ért hozzá, ne ringassa magát abban a balhitben, hogy a nyiregyháziak „fagyos szentek“.

A Márkus-esték egy meglepetést hoztak számunkra. Kisült, hogy színészeink, ha több, nagyobb törekvéssel igyekeznének, sokkal magasabb színvonalu előadásokban lehetne részünk. Márkus Emilia egyénisége, művészete mindenképpen buzgóságra serkentett, s tényleg a mi viszonyainkhoz mérten kifogástalanul ment az egész darab.

Ez is megtaníthatná Zilahyt, hogy valami művészt — nemcsak színészt — szerződtessen, akinek a jelenléte buzdítólag hatna a többire is.

Gazdák figyelmébe! Bächer-Melichár-Johnston gépgyárak fióktelepét a nagytrafik udvarból május havában Piac-utca 43. sz. alá

a (Dréher mellé) helyezük át. Szemben az eddigi gépraktárral.

RÁHMER ANDOR az amerikai tengeri termelő eszközök kizárólagos képviselője.

„Monna Vannában“ Márkus káprázatosan magasfoku művészete mellett Deésy aratott igaz, megérdemelt babért. A „Kaméliás hölgy“ összes szereplőiről az egyforma dicséret hangján kell megemlékeznünk, nem érve bele természetesen Márkus Emiliát, ki messze kimagasló mindenek fölött.

„A balga szüz“-ben méltóan érvényesült a „nagy“ Márkus mellett Vajda Ilonka, kinek fejlődését — nap-nap után — örvendetesen látjuk. Thury e héten is kitett magáért, újlag tanuskodva a közvélemény igazságáról, hogy ő és felesége a társulat erősségei.

— **Bárdos tanítványai.** Köztudomásu, hogy az énekesnőknek sok hive van. Ebben jelenleg Bárdos Irma vezet, mert neki még szokását is utánozzák. Így a Monna Vanna előadásán a karzat merészelt a la Bárdos párhuzamos előadást tartani, de ami fő: a rendőrség — minden erős püsszegés ellenére — sem lépett közbe.

VÁZSONYI TIPPJE.

„A Nap“ e hó 13-iki számában a következő, a „Demokrácia páholyt“ és derék tagjait lelkes „Hurrá!“-ra készítő cikkek jelent meg:

„BOMLÁS A FEKETÉK KÖZT.

A NAP
tudósítójának
telefonjelentése.

Szeged, június 12.

Vázsonyi Vilmos, aki tegnap délután Eötvös Károly érdekében nagy beszédet mondott, élesen kritizálta, hogy Nagy Aladár dr., a szegedi törvényszék elnöke, élén áll a Katolikus Körnek. Nagy Aladár ennek a beszédnek hatása alatt levelet irt a Katolikus Kör vezetőségének és bejelenti, hogy társelnöki tisztségéről lemond.

Most már csak az a kérdés, hogy mi és mennyi felel meg a valóságnak? Mert lehetlenség elhinnünk azt, hogy egy ilyen *szabadkőműves rikkantásra*, egy ilyen tekintélyes állású róm. kath. uri ember, mint Nagy Aladár, nem merne megmaradni vallása szabad állásfoglalása mellett és lemondana a katolikus kör társelnöki állásáról? És ugyan miért?

Hát már odáig jutottunk volna, hogy kir. ügyészek és bírók lehetnek szabadkőművesek, de egy nyíltan működő, mindenki által ellenőrizhető, tagjait nyíltan ismertető róm. katolikus körnek, nem szabad, hogy tagjai, vagy vezéremberek lehessenek?!

No lám, lám! Milyen kedvesek ezek a „sötétségben és titokban bujkáló és működő bagoly-testvérek“.

Nekik Magyarországon, Szent István tartományában szabad alattomosan, titokban az éj leple alatt mindent, de mindent elkövetniök, a mi az ő *piszkos önérdüküket* szolgálja, de egy róm. katolikus ember állásával összeférhetetlennek igyekeznek állítani azt, hogy vallását és vallásosságát nyíltan valija!?

Kell-e még ennél nagyobb szemérmertlenség a „szabadkőműves kongregáció“ részéről? Vajjon hogy hívták Vázsonyi és egyéb Vilmosok őseit, mielőtt a Szent István király országának „*részükre való honfoglalásával*“ foglalkozni merészeltek volna?

De hisz ez tulajdonképpen nem az ő hibájuk, de annál nagyobb büne minden az országban élő hazafias és vallásos honpolgárnak, legyen az bármely felekezettü, aki nem egyesül harcra a szabadkőművesség sötétben bujkáló, hit és erkölcsöt rontó, sötét bagolyhada ellen!

Kifogyhatatlan rovat.

Maroknyi metyeg.

Kevesek ők! 6000 s egynehány van az országban, 46 Nyiregyházán, de azért azt hiszik, hogy nekik csak füttyülni kell s mindenki táncol.

Hogy a füttyüléshez annyira ragaszkodnak, azon nincs mit csodálni; *közeli ösön. ol öröklött hangszer.*

De mit képzél ez a vakoló társaság? Legott porba fog omlani előttük mindenki!?

Azt hiszik, hogy — mert felfujt békák — mindjárt megijed valaki tőlük. Hisz még ha komolyan lehetne őket venni a társadalomban.

De megbélyegzett alakok! Némelyike hivatalosan is, másik csak amugy, a nagy itélőszék: a közvélemény előtt.

Nem mennek biz' sokra!

Am arra jók, hogy minden tisztességes emberből kiváltsák az ellenkező törekvéseket letörni, lehetlenné tenni a mi „derék, jó szabadkőműveseink“ szemérmertlen viselkedését.

Nem áldozik le a nap, hogy egyik-másik tv.-ről hír ne esnék... És nem jó hír. — Hogy is lehetne azokról jó hír, akik között olyanok foglalnak helyet, ki az erkölcsi, társadalmi törvények félredobásával rendezik be életüket.

Szóval sok „feddhetlen jellemű uri ember.“

Csak egy világos pillanat s így kell felkiáltani: „Ezek akarnak egy várost vezetni?“ Ezek csapják be a közönséget!?”

S ez a felkiáltás: itélet is.

Le lehet mindenkinek törni az őt különben megillető szarvát.

Omár.

Bárdos Irma.

Ez a különben nagyon kedves tagja a Zilahy barátunk művész-csapatjának, annyira testestől, lelkestől bele élte magát a szereplésbe, hogy ha véletlenül nem jut neki valamely darabban szerep, ő még akkor is szerepel, még pedig a színházban.

Persze ilyenkor csak a páholyban. Na ná! a színházi páholyban. De hát én Istenem, ki is vehetné neki rossz néven, ha ő, az ő kedvelt és hálás közönségét az előadás közben még külön élvezetekben is kívánja részesíteni, mint ezt sikerülten meg is cselekedte, az e hó 10-én lejajlott esti előadás közepette.

Ugyan több oldalról lepisszegték ezt a nem várt műélvezetet, de ehhez ő nagysága nincs hozzászokva és így, mint hallottuk, kihívóan farkasszemet nézett az egyik nagyon is hivatott piszszegős urral és egész hangosan azt a bájos megjegyzést eresztette meg eper ajkairól: „ni ni, az az ember, hogy lepisszengem!“

No de hát ennyi szabadságot csak megengedhet magának egy debreceni — világváros — társulatának egyik bájos csillaga? Pláne itt nálunk, Nagymucsán! Még hozzá felemelt helyárák nélkül!

Husinség előtt.

Hónapok óta tart az áldatlan, s közönségünket a végsőkig kimerítő husrágóság. Szinte magától emelkedik a hus ára, s ma már ott tartunk, hogy nagyon sok rendes fogyasztónak ünnepi eledelévé lépett elő a hus.

Isten kegyelme csak, hogy legalább vetyeményekben, zöldségekben nincs hiány. Hova jutnánk?

A sokat okolt mézszárosok is érzik a helyzet tarthatatlanságát, mert az ok rajtuk kívül: az állathányban keresendő. Minden szem tehát a hatóságok felé fordul. Csak tőle várhatni segítséget; s ha nem tudják, vagy nem akarják rövidesen eltüntetni a veszedelmet, akkor igazán számottevő válság előtt állunk.

Tegyenek valamit!

Oly sok megoldás áll a hatóságok rendelkezésére; egy város táplálkozásáról van szó: — lássanak komolyan hozzá.

Agyag, vagy homok?

Könnyen megoldható kérdés előtt áll a város. Elhatározták ugyan, hogy agyag téglagyárat állítanak föl s most bebizonyosodott, hogy a *mész-homokkő-tégla* minden tekintetben jobb.

Ennek a rendes következése az lenne már most, hogy elejtik az első tervet s nyélbeütik a mészhomokkő-téglagyár létesítését. Igen ám, de ez — úgy vélik — nehézségekbe ötközik, mert ellentétbe jutna az első határozattal.

Ez nem játszhatik szerepet!

Egy ilyen mészhomokkő-téglagyár gépberendezése gőzgéppel, kazánal, speciális gépekkel, szállítási készülékekkel stb. stb. legjobb kivitelben állítva 50000 korona, — amint ez a

város előtt fekszik beadványban. Az épület költségei az alapozással együtt 25000 koronára rúgnak. Hogy ha vám, fuvar, telek és üzem költségekre 50000 koronát számíunk, egy ily vállalathoz szükséges tőke körülbelül 125000 koronát teszi ki.

A mi egy mészhomokkő-téglagyár jövedelmezőségét illeti, ugy ma megdönthetetlen tény, hogy azonos viszonyok mellett a mészhomokkő-tégla olcsóbban állítható elő, mint az égetett agyagtégla. Az önköltségek rendes viszonyok mellett ritkán tesznek ki többet 15—16 koronánál 1000 mészhomokkő-tégla olcsóbban állítható elő, mint az égetett agyagtégla. Az önköltségek rendes viszonyok mellett ritkán tesznek ki többet 15—16 koronánál 1000 mészhomokkő-tégláért. Ebben vannak a kiadások: szénért, mészért, munkadíjért, továbbá az eladási költségek és a törlesztés. Ha csak 25 K eladási árat veszünk alapul, ugy világosan látható, hogy ily telepnél körülbelül 30000 K évi tiszta haszon, vagyis a befektetett tőke 25 százaléka könnyen elérhető.

Agyagtéglagyárat ilyen olcsón, ilyen haszonnal nem lehet fölláztatni: ezt megértheti bárki.

Mit habozik tehát a tanács?

Ha igazán jót akar, akkor előnyösebb vállalkozásba fogjon.

Uj pad: jó pad.

Felszólalásunkat, hogy a Károlyi- és Deseffy-terekre helyezzen el a tanács több és nem széttört padot: siker koronázta. Belátva a város, hogy álláspontunk helyes, ebben az értelemben intézkedett s ma már az érthetetlen okból elhanyagolt terek esetleges sétálói mégis csak megpihenhetnek.

Szükség volt erre a gondoskodásra közönségünk érdekében; de még valami azért hiányzik. Minden pld mellé egy rendőr, vagy hajdu: — nádpálcával, hogy a padok faragcsálóit, bepiszkolóit megtanítsák egy kis becsületre.

Popini — gyűjt.

Kezdve a majálisi pedellus-pénztől egészen az özvegy-perselyig, minden elképzelhető címen pénzt hord össze a hárompontosok ide is oda is sandító szemefénye.

Jó szabadkőműves létére állandóan jótékonyságban utazik s hogy nem hiában: arról tanuskodhatik nem egy szép szerével, avagy erőszakosan megkönnyített zseb. Ilyenkor: érettségi előtt a végzett tanulókra veti rá magát minden erejével s amennyit csak ki tud sajtolni belőlük, azt kiszedi.

Az érettségi előtt állók, félve a kény-kedv bosszujától, fizetnek nyakra-főre (némelyik otthon tán meg is éhezi), csak valahogyan ellentétbe ne kerüljenek a „közkedvelt“ (ugy éljen az ő feje!) Popinival.

Érettségi lakoma megváltás 5 korona; ezt ki kell szurkolni! Fényképét: csak csoport képet csináltatnak, de azért annyit kell fizetni, mintha passzpartut és külön felvételeket kapnának. — A felesleg: a Popini kezéhez jut... jótékony alapra.

Ilyen uton-módon könnyű „jótékony-alapot“ teremteni s hozzáfűzni, hogy „Popini Albert ügybuzgósága teremtette meg, mi áltai hervadhatatlan érdemeket szerzett stb., stb.“

De hát szabadkőműves uram! Így jótékonykodnak a páholyok? Megfélemlítéssel, zsarolással? *Tiltakoznak ugy-e a kongregációk ellen s emellett a „szabadkőműves kongregációt“ szeretnék megszervezni.*

Tiltakoznak a kongregációk szent szellemében tömörítették „lelki kényszerítése“ ellen, de azért nyugodt lelkiismerettel alkalmazzák az „anyagi kényszer“ a maguk körében. Szép következetesség!

Csakhogy...

A kongregánistákra fogott „lelki kényszer“ a többihez hasonló szabadkőműves hazugság, hogy pedig Popininak ilyenkor a diák-pénz a legkedvesebb: — ez tény.

Itt a nagy különbség!

Meg aztán — könyörgöm Popini uram — mi lesz ezekkel a pénzekkel? Ezt is beépítik?

Návay Ákos.

TANÜGY.

— **A nép hálája a tanító iránt.** A kir. tanfelügyelőséget csak fel-felkeresi egy-egy névtelen levél, mely rendszerint valamely jóra való tanítót, vagy tantestületet akar befekettíteni. — Felpanaszolják a tanítótól felülről annyira elvárt iskolán kívüli foglalkozásokat, a dalárdát, műkedvelői előadások rendezését, majd az iskolában a világi énekek tanítását, a tornázást, mint afféle hiábavalóságokat. Felpanaszolják, hogy télen is szellőztetik az iskolát, holott a fűtés pénzbe kerül, hogy a tantestület szünet közben összeül és tanácskozik, hogy a tanítónő mosolyog az ablakban, sőt mi több, még az utcán is dudorászva megy, de ami a legborzasztóbb, még udvarlója is van! Ez a nép hálája. Ha a tanító az iskolán kívül is folytatja munkáját, nyomban utóléri a vád, — hogy szórakozik az iskola rovására. Pletykával övezi legnagyobb jótevőit s ha azt veszi észre, hogy ez nem sebez eléggé, névtelen levelet ír a feljebbvalóknak. Ami aztán még csunyább, a névtelen levél diktálójá többnyire valamelyik kaputos ember, akinek a tanító netán a tyuk-szemére hágott, vagy akibe a tanítónő nem lett szerelmes. Bizony azoknak, akik a tanító „nemes hivatásáról“ prédikálnak, akik hivatottaknak tartják őket a nép nemesítésére, a néppel való foglalkozásra és elhalmozzák őket mindenféle mellékfoglalkozásokkal, sejtelmük sincs arról, mennyi gazban, sárban kell gázolni a tanítóknak, amíg felmutathatnak némi eredményt. A kutya nem harapja meg azt a kezét, amelyik kenyeret dob neki, de az „ember“ névtelen levéllel akarja tönkre tenni azt, aki megtanította az írásra.

— **A gávai gör. kath. iskolának** a földmivelésügyi miniszter egy 100 kötetes könyvtárat ajándékozott a hozzá való szekrényvel és 20 K kezelési költséggel.

— **A nagyhalászi két új községi tanítói** állás f. évi szeptember elsejére betöltésre került. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ezen állások szervezéséhez egyenként 900 K évi segéllyel járult.

— **Térkép korrigálás.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a tanfelügyelőségek útján bekezdte az iskolás növendékektől a Kogutovitz-féle atlaszt. Az atlaszban volt egy hiba, t. i. a Magyarország és Ausztria területét magába foglaló térkép fölé ez volt írva: „Osztrák császárság.“ Ezt a hibát javította ki a miniszterium emigy: „Magyarország és Ausztria politikai térképe.“ Kijavítás után az iskolások visszakapták atlaszaikat.

— **Értesítés.** A nyiregyházi ref. elemi népiskolában az évbezáró isteniszteletet ma reggel 9 órakor tartották meg. A templomban lévő közvizsgák sorrendje a következő: Jun. 19-én reggel 8 órától a IV. és VI. fiuosztály. Tanító: Király Imre. Jun. 19-én d. u. 3 órától az I. és VI. leányosztály. Tanító: Szabó Kata. Jun. 20-án reggel 8 órától a II. vegyes osztály. Tanító: Oláh Sándor. Jun. 20. d. u. 3 órától a III. és V. leányosztály. Tanító: Kádár Imre. Jun. 21. reggel 8 órától a III. és V. fiuosztály. Tanító Szabó Pál. Jun. 21. d. u. 3 órától az I. fiu és IV. leányosztály. Tanító: László Zoltán. Ugy az isteniszteletre, valamint a közvizsgákra a szüléket és érdeklődőket tisztelettel meghívja az iskolaszék.

Hirek.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter a földadókataszteri kiigazítási munkálatokhoz az 1909. évi V. t.-c. 7. szakasza alapján, Sibrik Miklós ujfehértói lakost ideiglenes minőségű kataszteri biztossá nevezte ki.

— **Tanító katonák.** Azokat a nyilvános, vagy nyilvánossági joggal felruházott tanintézetekben működő tanerőket, kik tartalékos tisztek stb, csak a szünetekben szabad behívni. Aki augusztus-szeptemberben akarja a fegyvergyakorlatot teljesíteni az igazgatók útján keil, hogy kérelmezzék.

— **Választások.** A megüresedett vagy más okból választás alá kerülő megyebizottsági helyeket most töltik be szerte a megyében. Pócsperiben: Kállay Emilt; Fényeslitkén: Révész Menyhértet, Vas Mihályt és Tenkey Józsefet választották meg.

— **Moskovics bajban van.** Moskovics Dezsőt sokat mondó címei sem mentik meg attól, hogy hívőkre kerüljön. Bár: kisvárdai születésű, 42 éves, izr., nőtlen szabósegéd felejtethetetlen rokon stb. stb., mégis nyomozzák, mert hogy egy kis büntetés elől megszökött.

— **Házasság.** Lichtmann Dezső helybeli földbirtokos Imre fia e 25-én tartja Leblag Rózsikával, Leblaug József leányával Budapesten.

— **Szerencsétlenség a vasuti hidon.** Rakamazi tudósítónk jelenti az alábbi szerencsétlenséget. A vasuti ártéri hid javításánál volt alkalmazva Máté Mihály 54 éves vasuti munkás, ki a sinek kicserélésével volt elfoglalva. Munkája közben nem vette észre a közelgő vonatot, csak a munkavezető figyelmeztetésére hagyta ott munkáját, de oly szerencsétlenül ugrott fel ülő helyéből, hogy megcsuszott és a 13 méter magas hidról lezuhant egy kiálló kőre. Sérülésébe három napi kinos szenvedés után belehalt.

— **A Juli büne.** Cigány az istenadta: hát — lopott. Minthogy ajaki, Ajakot szerencsétlente e nemes tettével Horvát Balog Juli. Mint . . . ritkán: rajta csípték, el is ítélték, de már a büntetést nem tudták kitölteni vele. Cigányos kereket oldott, hadd járjanak utána egyszer már a csendőrök is.

— **Radics Béla,** az udvari körök kedvelt cigányprimása zenekarával esténként a „Pannonia“-kávéházban hangversenyez. Eltekintve attól hogy a kitűnő kezekben levő Pannónia magában is megérdemli a közönség pártolását, Radics szereplése különös alkalmát nyújt egy-egy élvezetes estére. Aki már hallotta őt, elragadtatással nyilatkozik róla, aki még nem hallotta, okvetlen meg kell hallgatnia.

— **Nyirturán építkeznek.** E hó 23-án, délelőtt jár le a pályázat, melyet a nyirturái állami óvoda és melléképületeinek felépítésére hirdetett az államépítészeti hivatal. Már is több ajánlat érkezett be, melyeknek sorsa az államépítészeti hivatal belátásától függ.

— **Mindig szerepel.** Alig akad hét, hogy a debrecen—nyiregyháza—csap—ungvári állami közúttal valami baj ne volna. Most pl. egy hid romlott el; a 69—70. kilométernyi szakaszon, a 29. számú. Újjá kell építeni s ennek a munkálatnak elvégzésére versenytárgyalást hirdet az államépítészeti hivatal. Lejárati határidő: július hó 7.

— **Pályázati hirdetmény intézeti cikkek.** A vallás és kultuszminiszter kisdednevelő intézeti cikkek szállítására irt ki pályázatot. Több ezerre menő árucikkek jegyzéke a debreceni kamaránál megtekinthető.

— **Hogy mulatnak Timáron?** Timáron a szabolcsi földgáz hazájában kedélyes kis mulatságot rendezett a timári arany ifjuság, de hogy ez elne muljon simán: rendeztek egy parázs kis verekedést is. Eközben Bányász Ferenc 19 éves legény a mulatás hevében három helyen megszurta ifju Pap János községi esküdtet, kinek sérülése igen veszélyes. Így végződnek a timári mulatságok meg a földgáz honában is. (M. Z.).

— **Jókor!** A mult év dec. 11-én tört be Oroson Szabó István napszámos a Vas János és Steibel János lakásába. Hogy üres kézzel nem távozott: az természetes. Ezen akadt meg a nyiregyházi kir. ügyészség pont felév mulva kibocsájtotta ellene a nyomozó levelet. Talán megkapják.

— **Fa és fémipari szakiskolai végzett növendékek.** A kolozsvári fa és fémipari állami szakiskola ez évben 4 asztalos és 19 fémiparos végzett növendéket bocsát ki, akik munkakönyvvel szakbeli gyárakba és műhelyekbe mennek. Érdeklődőknek az iskola igazgatóság ad tájékoztatást.

— **Olvasóink figyelmét** felhívjuk Fischer és Strauss kristálytisztá „Klára“ vízvállalatának hirdetési rovatunkban olvasható Értesítésére.

— **Őrült az utcán.** Kisvárdá nem igen van „szenzációk“ nélkül. Mint élénk hely: unton akad valami különösebb esete. Legutóbb Schlézinger Farkas, 22 éves fiatalember megőrült az utcán s mindenkit leütéssel fenyegetett. Hosszas erőlködés után lefegyverezték s lakására szállították.

— **Egy váltó — két váltó — sok váltó.** Tanulság azoknak, akik a nép legalsó rétegeit is be akarják a műveltség „sáncai és bástyái közé“ vonni. Lám, ha Spisák Pálné nem tudott volna írni, nem hamisíthatott volna több váltót a „Szabolcsmezei takarékpénztár nagykállói pénzüintézete“ kárára. De mert „művelt cseléd“ volt, megtette. Így vált a „kultura“ átkává szegény Simon Marinak. Most a csendőrség szárnyai alá kerül.

— **A görzi iparfejlesztési intézet pályázatát** hirdetett a görzi vonatkozású s az idegenek által vásárolható emléktárgyakra. A versenypályázaton 10 díj kerül kiosztásra. Az első díj 400 korona. A pályázat részletes feltételei megtekinthetők a kamaránál.

— **1600+420.** Ennyi korona összes fizetéssel keres a vármegye alorvost a kisvárdai közkörházhoz. Pályázni lehet július 15-ig, a főispánhoz címezve. Egyébként az állásnak 1912. január 1-től bentlakó állássá való átszervezését a vármegye szorgalmazza.

— **A vas- és fémipari kiállítás megnyitásánál** fel-tűnést keltett, hogy a kiállításon a motorszakmának egy legelőkelőbb képviselője: Kállai Lajos motorgyár nem vesz részt. Pedig az eddigi kiállításokon mindig általános érdeklődést keltett kitűnő motorcséplőkészleteivel. Érdeklődve a gyár vezetőségénél, megtudtuk, hogy a folytonosan növekedő kereslet és a szállítással való nagymérvű elfoglaltságban rejlik ezen körülmény oka. Örömmel konstatáljuk ezen tényt és felhívjuk a vidékről felránduló gazdaközönség figyelmét arra, hogy épen ezen óriási mérvű elfoglaltság miatt kiállítászerű látványosságban lehet része a szemlélőnek, ha a cég Budapesten, Gyár-utca 28. sz. a. levő telepét és gyárát meglátogatja. A tömeges, szakadatlan szállítások látványosságukkal egész kis kiállítást képviselnek és busásan kárpótolják azt, aki fáradságot vesz azok megtekintésére. Ajánljuk tehát a vidékről felránduló gazdaközönség figyelmébe, el ne mulassza Kállai Lajos gyárának (Gyár-utca 28. sz.) megtekintését.

**Ki pörkölt kávét akar venni,
RUBICZKYHOZ tessék menni!**

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUIZÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM MENTES

természetes ásványviz.

Üdit, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosilag ajánlva. Főlerakat Wasserman Samuel fűszer, liszt. gyümölcs, üveg és porcellán nagykereskedő Nyiregyházán. Telefon: 121.

Egy hölgy

ki szereti az egészséges bőrápolást és különösen a szeplőket elmulasztani, valamint lágy, bársonysima bőrt és hófehér arcbőrt akar, csakis Bergman & Co., Tetschen a/E.

Steckenpferd

liliumtejszappannal
(Steckenpferd védjegy)
mosdik. Kapható minden gyógyszertár, droguéria és illatszerekkereskedésben.
Darabja 80 fillér.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülömben a legmakacsabb gyomorbajon is segít. Csomagja kbl. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fillér.

Készítő :

Tordy Gy. okl. gyógyszerész
Budapest, Üllői-ut 89-ik szám.

HÁRSFALVA GYÓGY-FÜRDŐ.

— Klimatikus gyógyhely. —

— Vasuti állomás. — Posta és távirda. —

230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett.
Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

Gyönyörű fekvés, ózondus levegő. Hársfa és fenyőfaerdők. Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés. Hidegvíz-gyógyintézet, sós és belégzőtermek. (Inhalatorium). Savanyuvizes és vasas ásványvíz-fürdők. Orvosi felügyelet alatt álló, kitűnő vendéglők.

~~~~~ Gyógyvize kitűnő hatása ~~~~~
tüdőbajok, malária (mocsárláz), gégehörg és tüdőhurut, máj- és lépaganatok, hólyaghurut, specifikus a görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine histeria, szédülés, nehéz légzés, hipocronidia vérbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem, potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál.
Részletesebb felvilágosítással szolgál

a fürdőigazgatóság,
Hársfalva, Bereg megye.

Ha

ÖN

gyári munka helyett

CSINOS,

tartós és olcsó cipőt akar viselni, más-kép el nem éri, csak ha

MINDIG

Lakatos Lajosnál

(Kossuth-tér) vásárol, — ki nem hirdeti, hogy

Nincs többé fájós láb

s emellett gyári árut ad el, — hanem ő maga, mérték után készíti a cipőket, a legkifogástalanabb kivitelben.

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronosporája ellen sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül

Br. Fechtig-féle „PULVAZURÓ“

segélyével.

A tavalyi eredményekről szóló beszámoló füzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik!

A „Pulvazuró ára nagyban 53 fill., 50 kg.-on alul 55 fill. kg.-ként.

Egyedüli beszerzési forrás.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Butor!

Hálók, ebédlők, uriszobák, zongorák, szalonok, teljes szálloda, fürdő, penzió és kastély berendezések **még soha nem létezett előnyös fizetési feltételek mellett** szállíttatnak bár-hova. — Költségvetés díjtalan. — Nagy album 1 korona.

Modern lakberendezési vállalat Budapest.
(Szerecsen-utca 10.)

Andre Gyula Utóda

üzletében Nyiregyháza, Vay Ádám (Pazonyi-u.)

Tulhalmozott áruraktár miatt China-ezüst, majolika disztárgyak, étkező, teás, kávé és mokka servizek, lámpák stb. mélyen leszállított árakoa adatnak el. — Ugyanott minden e szakmába vágó háztartási és építkezési cikkek, kész ablakok, épületüvegezesek, képeretezés, tükrök nagy választébank.

Jutányos árban kaphatók.

☛ Pontos, figyelmes kiszolgálás. ☚

Telefonszám : 217.

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karcagi agyagiparnál

↑ Karcagon szereshető be, ↑
hol egyes waggonrakomá-
nyok is megrendelhetők,

ÉRTESÍTÉS!!!

A kristálytisza „KLÁRA“ vizvállalat gyártelepét üzembe helyezte. Kristálytisza, többszörösen desztillált szénsavas üdítő vizet fél és 1 literes palackokban hozunk forgalomba, melyeket palackonként 8 és 4 fillérért házhoz szállítva árusítunk. Rendeléseket felvesz a gyár :

Laktanya - sor 15.,

vagy a városi iroda :

Rákóczi - utca 4.

Tisztelettel :

Fischer és Straus

kristálytisza „KLÁRA“ vizvállalata

NYIREGYHÁZÁN. Telefon : 242.

Helyszüke miatt a t. vevő közönség tavaszi szükségletét legolcsóbban
Stern Sándor
uri-, női divatáru üzletében (barakk-épület, Kohe-cukrászdával szemben) szeresheti be.

Lichtmann Vilmos

cég ajánlja Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindenemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzekék beszerzésére.

Nemkülönben sok évi és tekintélyes összeköttetései folytán külön jelzálogbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása, parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

HIRDETÉS.

BÓNI gyártelep és mezőgazdasági R. T.

▲ ▲ NYIRBÁTOR. ▲ ▲

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait: Mosó szappan, BÓNI szinszappan, Szegedi házi szappan, Debreceni szappan, Kisújtón főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer finomított repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napraforgó olaj, Napraforgó táblaolaj, Repcepogácsa darabokban és megőrölve, Napraforgó pogácsa darabokban és megőrölve. Finomított szesz, Rumszesz, Denaturáltszesz Anizsos szesz, finom buza és rozsliszt.

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

HECHT BANKHÁZ R. T.
Bpest, IV., Ferenciek-tere 6. sz.

20 hektó

tavalyi, kétszer szinelt, tisztán kezelt kitünő könnyű ■ asztali bor ■

olcsón eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Hegedű

domboru „STAINER“ forma, tisztán kidolgozott tokkal, 16 felszereléssel csak

12 K.

WAGNER a „Hangszer Király“

Budapest, József-körút 15. sz.

— Okvetlen kérjen árjegyzéket. —

Szabolcsvármegye : legnagyobb : butoráruháza

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legujabb stilü palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol uri és női szalon garniturák. Ebédlő diványok. Megfelelő árak.

Pontos kiszolgálás !

Pontos kiszolgálás !

Lefkovits Zsigmond.

Hajlitott fa-, vas- és rézbutor nagy raktára.

TARTSA PÉNZTÁRÁT A FALBAN!

SZABADALMAZOTT AMERIKAI

házi safe deposit

falba épített páncél szekrény.

Bámulatos olcsó.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében :

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Tűzbiztos.

Betörésmentes.

Át igazítható, kulcs nélküli

amerikai zár.

Minden modern lakás nélkülözhetetlen berendezési tárgya. —

Uj építkezéseknél a falazással egy időben beépíthető. Régi házakban a szakszerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban eszközöltetik.

▲ ▲ Az amerikai élelmesség legelőtrelévő alkotása ! ▲ ▲

NIGRIN

(Ferno landt)

a legjobb cipők krém

Mindenütt kapható!

A bőrt vadászati kiállításán arany éremmel kitüntette

„KOLLARIT“

(bőrlemez) a jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. Egyedelőrusító Nyiregyháza és vidékére :

Wirtschaftler Armin

vaskereskedő NYIREGYHÁZA.

Csemege-különlegességeket és jó fűszereket csak

Papp Gézánál

vásároljunk. Üzlete : Nyiregyháza, Városház-u. 2.

Kötőgépek !!!

Ujdonság háztartási és ipari
célokra. Kényelmes
részletfizetésre

is kapható. *Kérjen árjegyzéket*
Tanítás Budapesten ingyen.
Fogl József Lajos, műgépész.
Budapest, VI., Aradi-u. 11.

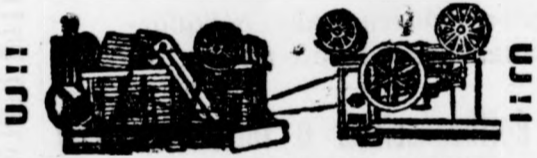
Kállai Testvérek

motor-gyárában

BUDAPEST, Nagymező-u. 43.

Az egész országban legjobbnak elismert „Gloria“ benzinmotorok, motorcséplőkészletek, nyersolajmotorok, teljes malomberendezések -- részletre --

legolcsóbban kaphatók.

Nagy munkaképesség!

Teljes jótállás! Árjegyzék ingyen!
Használt motorok gőzgépek cserébe vétetnek

Kovács Gyula

műbutorgyáros butorcsarnoka

megnyilt

Debreczenben, Hunyadi-utca 17. szám.

(Demetrovics palotában).

ELADÓ HÁZ!

A BUJTOS-U. 16. sz. eladó vagy kiadó egy új uri lakás, mely áll 3—4 szoba, előszoba, konyha, mosókonyha, éléskamra, pincéből.

Értekezhetni:

GLÜCK JENŐ butorraktárában

Vay Ádám-utca 8,

Nagy választék !!

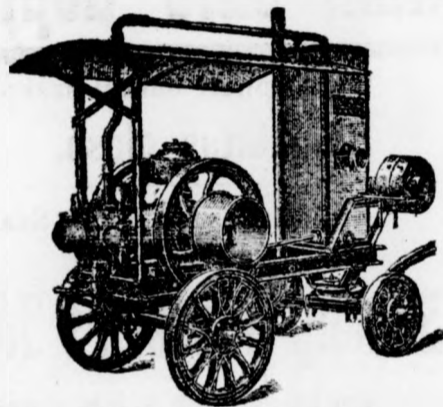
a leujabb napernyőkben.

Mesés olcsó árban

Feuer Miksáné

férfi-, női- divat és rövidáru üzletében
Nyiregyházán, városház-palota mellett Bethlen (Szentmihályi)-u. oldal.

Képviselek keresetnek.

Szilágyi és Diskant

gép- és motorgyár, malomépítész
MISKOLCZ.

Saját gyártmányu legujabb rendszerű, nyersolajmotorok és locomobilok ipar és mezőgazdasági célra, gőzealkatrészek, malomberendezések; vám és félmagas őrlésre, könyök-szerkezetű és víznyomású borsajtók, gazdasági gépek.

Költségvetések, tervek ingyen.

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-utca 10 szám.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint, állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, citrom, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült **részben saját készítményű** háló, ebédlő, úri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló és vendégszoba berendezéseket, úgyszintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható de raktáron levő különféle butorokat is **utólérhetetlen olcsó árban** árusítok.

Tisztelettel:

Glück Jenő

Üzletem szombat és izr. ünnepnapokon zárva.

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

Mezey és Széles

Nyiregyháza, Szarvas-u. 38.
épület és műlakatosok. Készítenek

vaskapukat, sirkerítéseket legizlésebb kivitelben; úgyszintén **takarék-tűzhelyeket** bármily kivitelben és teljes garanciával.

Állandó nagy raktár

fürdőberendezési tárgyakkól, fürdők és vízvezeték berendezését elvállalják. Komplette fürdőszobákat a **legrövidebb idő alatt** be tudnak rendezni, egyben a javításokat is a **leggyorsabban eszközölnék.**

Nagy súlyt fektetnek

különösen **permetező** és **szivattyus** kúttak javítására. Minden megrendelést azonnal elintéznék.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri teljes tisztelettel:

Mezey és Széles.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann gyógyszerész Stöckerauban.**

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phialával a 10 gyomorsó pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésénél — utánvétellel —

Schaumann gyógyszerész Stöckerauban

Kapható minden gyógyszerárban.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

Kiváló szép és dús gyökérzetű, **szokványos minőségű fásoltványok** Ripária-Portális alanyra oltva a legjobb bor- és csemege fajokban, közöttük „Csaba gyöngye” mely fajta már július közepén érett. Ezens kívül sima **zöldoltványok**, Ripária-Portális és Ruzesztris-Monticola sima és gyökeres **alanyvesszők**, peronospora és jégverésmentes hazai sima és gyökeres **vesszők** a legjutányosabb árban. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet-szőlőoltványtelep”

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS** Bogáros,
Torontálmegye.

Kocsi-bakra való vadonat új, erős fényű, új rendszerű, rudas acéltű kocsilámpa eladó. Cím a kiadóban.